

Kohtulahendite kogumik

Liidetud kohtuasjad C-29/13 ja C-30/13

Global Trans Lodzhistik OOD
versus
Nachalnik na Mitnitsa Stolichna

(eelotsusetaotlused, mille on esitanud Administrativen sad Sofia-grad)

Eelotsusetaotlus — Ühenduse tolliseadustik — Artiklid 243 ja 245 — Määrus (EMÜ) nr 2454/93 — Artikkel 181a — Vaidlustatav otsus — Kohtusse esitatud kaebuse vastuvõetavus juhul, kui eelnevalt ei ole haldusasutusele kaebust esitatud — Kaitseõiguste tagamise põhimõte

Kokkuvõte – Euroopa Kohtu otsus (esimene koda), 13. märts 2014

1. *Tolliliit — Tollieeskirjade rakendamine — Kaebeõigus — Tolli otsuse peale kaebuse esitamise kord — Vaidlustav akt — Otsus, millega korrigeeriti kauba tolliväärtust ja selle tulemusel teatati deklarandile käibemaksu ümberarvutamisest — Hõlmamine — Siseriiklik õigusakt, milles on tolli otsuse vaidlustamiseks ette nähtud kaks erinevat õiguskaitsevahendit — Lubatavus — Tingimus — Võrdväarsuse ja tõhususe põhimõtte järgimine*

(Nõukogu määrus nr 2913/92, artikli 30 lõike 2 punkt b, artiklid 243 ja 245)

2. *Tolliliit — Tollieeskirjade rakendamine — Kaebeõigus — Tolli otsuse peale kaebuse esitamise kord — Küsimus, kas kohtusse pöördumise tingimuseks on kaebuse eelnev esitamine tollile — Siseriikliku õiguse kohaldamine*

(Nõukogu määrus nr 2913/92, artikkel 243; komisjoni määrus nr 2454/93, artikli 181a lõige 2)

3. *Tolliliit — Tollieeskirjade rakendamine — Kaebeõigus — Tolli otsuse peale kaebuse esitamise kord — Määruse nr 2454/93 artikli 181a lõike 2 alusel tehtud otsus — Lõplikuks loetav otsus*

(Komisjoni määrus nr 2454/93, artikli 181a lõige 2)

4. *Tolliliit — Tollieeskirjade rakendamine — Kaebeõigus — Tolli otsuse peale kaebuse esitamise kord — Otsus, mille tegemisel on rikutud kaitseõiguste tagamise põhimõtet — Siseriikliku kohtu pädevus lahendada otsuse peale esitatud kaebus või saata asi tagasi pädevale haldusasutusele*

(Nõukogu määrus nr 2913/92, artikkel 245; komisjoni määrus nr 2454/93, artikli 181a lõige 2)

1. Esiteks kujutab otsus, millega määruse nr 2913/92, millega kehtestatakse ühenduse tolliseadustik, muudetud määrusega nr 82/97, artikli 30 lõike 2 punkti b alusel korrigeeriti kauba tolliväärtust ja selle tulemusel teatati deklarandile käibemaksu ümberarvutamisest, endast tolliseadustiku artikli 243 tähenduses vaidlustatavat akti. Teiseks ei ole kaitseõiguste tagamise ja seadusjõu üldpõhimõtet

arvestades tolliseadustiku artikliga 245 vastuolus siseriiklik õigusnorm, milles on tolli otsuse vaidlustamiseks ette nähtud kaks erinevat õiguskaitsevahendit, kuna see õigusakt ei riiva võrdväärsuse põhimõtet ega tõhususe põhimõtet.

Mis puudutab küsimust, kas otsus kujutab endast vaidlustatavat akti, siis ilmneb tolliseadustiku artikli 243 lõike 1 ja lõike 4 punkti 5 koos tõlgendusest, et igal isikul on õigus esitada kaebus tolli otsuste peale, mis on seotud tollieeskirjade rakendamisega ja puudutavad kõnealust isikut otseselt ja isiklikult. Lisaks tuleneb tolliseadustiku artikli 6 lõikest 3, et tollieeskirjade kohaldamist puudutavates otsustes, millel on negatiivseid tagajärgi isikute suhtes, kellele need on suunatud, tuleb viidata tolliseadustiku artiklis 243 sätestatud õigusele esitada otsuse peale kaebus.

Mis puudutab siseriiklike õigusnorme, milles on tolli otsuse vaidlustamiseks ette nähtud kaks erinevat õiguskaitsevahendit, siis tuleb meenutada, et tolliseadustiku artiklis 245 on ette nähtud, et liikmesriigid kehtestavad kaebuste esitamise korra rakendussätted.

Lisaks tuleb juhul, kui vastav regulatsioon liidu tasandil puudub, määrata pädevad kohtud ja nende kohtuasjade menetlemise kord, mille eesmärk on tagada isikutele liidu õigusest tulenevate õiguste kaitse, kindlaks liikmesriikide siseriiklike õigusnormidega, kusjuures selline kord ei tohi esiteks olla ebasoodsam kui samalaadsete siseriiklike kaebuste jaoks ettenähtu (võrdväärsuse põhimõte) ning teiseks ei tohi see muuta liidu õiguskorraga antud õiguste kasutamist praktiliselt võimatuks või ülemäära raskeks (tõhususe põhimõte).

(vt punktid 27, 30, 32, 33, 40 ja resolutsiooni punkt 1)

2. Määruse nr 2913/92, millega kehtestatakse ühenduse tolliseadustik, muudetud määrusega nr 82/97, artiklis 243 ei ole ette nähtud, et määruse nr 2454/93, millega kehtestatakse rakendussätted määrusele nr 2913/92, (muudetud määrusega nr 3254/94) artikli 181a lõike 2 alusel tehtud otsuse peale esitatud kaebus on vastuvõetav tingimusel, et sellise otsuse haldusmenetluses vaidlustamiseks ette nähtud õiguskaitsevahendid on eelnevalt ammendatud.

Tolliseadustiku artikli 243 lõike 2 kohaselt võib kaebuse esitada esmalt tollile ja järgnevalt sõltumatule asutusele, milleks võib olla kohus. Selle sätte sõnastusest ei tulene, et kaebuse esitamine tollile on kohustuslik etapp enne sõltumatu asutuse poole pöördumist. Tolliseadustiku artiklit 243 tuleb tõlgendada nii, et siseriikliku õiguse ülesanne on kindlaks teha, kas ettevõtjad peavad kõigepealt esitama kaebuse tollile või võivad nad otse pöörduda sõltumatu kohtuasutuse poole.

(vt punktid 42–45 ja resolutsiooni punkt 2)

3. Määruse nr 2454/93, millega kehtestatakse rakendussätted määrusele nr 2913/92, (muudetud määrusega nr 3254/94) artikli 181a lõiget 2 tuleb tõlgendada nii, et nimetatud artikli alusel tehtud otsus tuleb lugeda lõplikuks ja sellise otsuse peale saab otse esitada kaebuse sõltumatule kohtuasutusele, isegi kui otsuse tegemisel rikuti huvitatud isiku õigust olla ära kuulatud ja esitada vastuväiteid.

Nimetatud artiklis on sätestatud, et kui toll jätkuvalt kahtleb kauba tolliväärtuse kindlaksmääramisel, peab toll enne lõpliku otsuse tegemist teavitama asjaomast isikut põhjustest, millel tema kahtlused rajanevad, ja andma viimasele vastamiseks mõistliku võimaluse. Lõplik otsus ja selle põhjendused saadetakse asjaomasele isikule kirjalikult. Kuigi selles artiklis on küll ette nähtud, et toll on enne lõpliku otsuse tegemist kohustatud teavitama asjaomast isikut põhjustest, millel tema kahtlused rajanevad, ja andma viimasele mõistliku võimaluse arvamuse avaldamiseks, ei mõjuta tolli poolt selle kohustuse rikkumine siiski otsuse lõplikkust ega artikli 181a lõike 2 alusel vastu võetud akti kvalifitseerimist otsuseks.

Kõnealune tolli vastu võetud akt toob igal juhul oma adressaadile kaasa õiguslikud tagajärjed, kuna selles määratakse kindlaks kauba uus tolliväärtus ja nõnda kujutab see endast otsust määruse nr 2913/92 artikli 4 punkti 5 tähenduses. Seevastu asjaomase isiku õiguse olla ära kuulatud rikkumine muudab otsuse õigusvastaseks, mistõttu võib selle peale esitada kaebuse otse sõltumatule kohtuasutusele.

(vt punktid 47–50 ja resolutsiooni punkt 3)

4. Rikkumise korral, mis puudutab huvitatud isikule määruse nr 2454/93, millega kehtestatakse rakendussätted määrusele nr 2913/92, (muudetud määrusega nr 3254/94) artikli 181a lõikes 2 tagatud õigust olla ära kuulatud ja esitada vastuväited, tuleb siseriiklikul kohtul menetluses oleva juhtumi konkreetseid asjaolusid ning võrdväarsuse ja tõhususe põhimõtet arvesse võttes kindlaks teha, kas nimetatud kohus peab – juhul kui otsus, mille tegemisel rikuti kaitseõiguste tagamise põhimõtet, tuleb sel põhjusel tühistada – selle otsuse peale esitatud kaebuse lahendamata või võib kohus pigem kaaluda, kas saata asi tagasi pädevale haldusasutusele.

Kaitseõiguste tagamine on liidu õiguse üldpõhimõte, mida tuleb kohaldada, kui ametiasutus kavatseb teha isiku suhtes talle ebasoodsa otsuse. Nimetatud põhimõtte kohaselt, mis on sõnaselgelt ära toodud määruse nr 2454/93 artikli 181a lõikes 2, tuleb niisuguste otsuste adressaatidele, kelle huvisid otsused märkimisväärselt mõjutavad, anda tegelik võimalus nende asjaolude suhtes oma seisukoha esitamiseks, millega ametiasutus oma otsust põhjendada kavatseb.

(vt punktid 57, 61 ja resolutsiooni punkt 4)